

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
terviktekst
08.07.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 05.07.2023, 197

Türisalu maastikukaitseala kaitse-eeskiri¹

Vastu võetud 07.07.2005 nr 159

[RT I 2005, 41, 319](#)

jõustumine 24.07.2005

Muudetud järgmiste aktidega

| Vastuvõtmine | Avaldamine | Jõustumine |
|--------------|--------------------------------------|------------|
| 19.01.2009 | RT I 2009, 7, 48 | 01.02.2009 |
| 19.03.2010 | RT I 2010, 13, 70 | 01.04.2010 |
| 04.07.2013 | RT I, 11.07.2013, 27 | 21.07.2013 |
| 22.06.2023 | RT I, 05.07.2023, 1 | 08.07.2023 |

Määrus kehtestatakse [looduskaitseaduse](#) § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Türisalu maastikukaitseala kaitse-eesmärk

(1) Türisalu maastikukaitseala² (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on:

1) väärtusliku geoloogilise objekti – Türisalu panga, sealsete taimekoosluste ning põhjaranniku metsakoosluste ja nende loodusliku arengu kaitse;

2) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taime- ja loomastiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – merele avatud pankrandade (1230)³, püsitaime- ja loomastiku liivarandade (1640), eelluidete (2110), metsastunud luidete (2180), jõgede ja ojade (3260), loopealsete (6280*), lubjakivipaljandite (8210), liivakivipaljandite (8220) ning rusukallete ja jäärakute metsade (pangametsade) (9180*) kaitse.

[[RT I, 11.07.2013, 27](#)- jõust. 21.07.2013]

(2) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele sihtkaitsevööndiks ja piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal tuleb arvestada „Looduskaitseaduses” sätestatud piiranguid käesolevas määruses sätestatud erisustega.

(4) Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 2 alapunktist 439 hõlmab kaitseala Türisalu loodusala, kus tegevuste kavandamisel tuleb hinnata nende mõju loodusala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi.

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Harju maakonnas Harku vallas Türisalu külas ning Keila vallas Keila-Joa külas.

(2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on kantud määruse lisas⁴ esitatud kaardile.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

2. peatükk KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 4. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi, pidada jahti ning püüda kala kogu kaitsealal.

(2) Füüsilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku omandis oleva kinnisasjal viibimine on lubatud, arvestades „Asjaõigusseaduses” ja „Looduskaitseaduses” sätestatud.

(3) Telkimine ja lõkke tegemine kaitsealal on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud ja tähistatud paikades.

(4) Kaitsealal on lubatud rahvaürituste korraldamine, sealjuures on rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.

(5) Kaitseala teedel on lubatud sõidukiga sõitmine. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid ning maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitsemisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses ning lisaks piiranguvõõndis teostatavatel liinirajatiste hooldamiseks vajalikel töödel ja maatulundusmaal metsamajandustöödel või põllumajandustöödel.

§ 5. Keelatud tegevus

(1) Kaitsealal on keelatud ehitiste püstitamine, välja arvatud käesoleva määruse § 9 punktis 2 ja § 13 lõikes 2 sätestatud juhtudel.

[RT I, 11.07.2013, 27- jõust. 21.07.2013]

(2) Kaitsealal ei või ilma kaitseala valitseja nõusolekuta:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) kinnitada metsateatist;
- 5) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 6) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 7) anda projekteerimistingimusi;
- 8) anda ehitusluba.

§ 6. Vajalik tegevus

Kaitsealal paiknevatel maaüksustel 29501:007:1200, 19801:011:0821, 19801:011:0291 ja 19801:011:0033 on poollooduslike koosluste hooldamiseks vajalik niitmine, karjatamine, puu- ja põõsarinde harvendamine ning raie, mis avab vaateid merele ja pangale. Nimetatud töid tehakse kaitseala valitseja nõusolekul.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja vaatab talle kooskõlastamiseks esitatud metsateatise läbi ja annab kümne tööpäeva jooksul metsateatise saamisest arvates metsakoosluse liikide ning vanuse mitmekesisuse säilitamise eesmärgist tulenevalt oma kirjaliku nõusoleku või seab vajaduse korral omapoolsed tingimused.

(2) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

(3) Kui tegevust ei esitata kaitseala valitsejale kooskõlastamiseks või tegevuse juures ei arvestata kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitstava loodusobjekti kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt „Haldusmenetluse seadusele” õiguspärast ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(4) [Kehtetu -RT I, 05.07.2023, 1- jõust. 08.07.2023]

3. peatükk

SIHTKAITSEVÖÖND

§ 8. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on Türisalu sihtkaitsevöönd.

§ 9. Lubatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) olemasolevate maaparandussüsteemide hooldustööd;
 - 2) tee, tehnovõrgurajatise või tootmisotstarbete ehitise ümberehitustööd kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks ja olemasolevate ehitiste hooldustööd.
- [RT I, 11.07.2013, 27- jõust. 21.07.2013]

§ 10. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine.

§ 11. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärgi saavutamine

Kaitse-eesmärgi saavutamine toimub üksnes loodusliku protsessina.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on Türisalu piiranguvöönd.

§ 13. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on majandustegevus lubatud.

[RT I, 11.07.2013, 27- jõust. 21.07.2013]

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud ehitiste püstitamine Keila-Joa reoveepuhasti ümberehitamiseks ja rajatiste rajamine kaitseala tarbeks.

[RT I, 11.07.2013, 27- jõust. 21.07.2013]

§ 14. Keelatud tegevus

Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 2) uute maaparandussüsteemide rajamine;
- 3) maavarade ja maa-ainese kaevandamine;
- 4) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine ning uute veekogude rajamine;
- 5) biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine;
- 6) uuendusraie, välja arvatud turberaie, kusjuures tuleb säilitada koosluse liigiline ja vanuseline mitmekesisus.

§ 15. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

5. peatükk

RAKENDUSSÄTE

§ 16. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

¹ EÜ nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 305, 8.11.1997, lk 42–65; L 236, 23.09.2003, lk 667–702; L 284, 31.10.2003, lk 1–53).

² Kaitseala on moodustatud Harju Maavalitsuse 18. detsembri 1991. a määrusega nr 232 „Uute alade looduskaitse alla võtmisest” asutatud Türisalu kaitseala baasil. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 2 alapunktist 453 hõlmab kaitseala Türisalu loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade kohta käivaid erisusi.
[RT I, 11.07.2013, 27- jõust. 21.07.2013]

³ Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴ Kaitseala välispiir ja võõndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1:10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris (www.keskkonnainfo.ee) ning maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).
[RT I, 11.07.2013, 27- jõust. 21.07.2013]

Lisa Türisalu maastikukaitseala
[RT I, 11.07.2013, 27- jõust. 21.07.2013]